

SVENSKA
FORNMINNESFÖRENINGENS
TIDSKRIFT.

TOLFTE BANDET.

1:a häftet.

INNEHÅLL:

	Sid.
MONTELIUS, OSCAR, Östergötland under hednatiden. Med 33 fig.	1.
FLENTZBERG, ANT., Våra »stenyxor med skafthål», en hypotes angående deras användning. Med 5 fig. . . .	35.
AMBROSIANI, SUNE, De uppländska rundkyrkorna. Ett rekonstruktionsförslag. Med 6 fig.	45.
JANSE, OTTO, En dopfunt med framställningar ur legenden om den helige Nikolaus? Med 2 fig.	58.
HAMMARSTEDT, EDVARD, Midsommardaggen	63.
CEDERSTRÖM, RUDOLF, Uppsala universitets konstsamlingar	73.
HAGSTRÖM, K. A., Om forntida sockendräkter och bröllopsceremonier. Kulturbilder från Västra Vingåker	93.
JANSE, OTTO, Ur litteraturen	100.

Uppsala universitets konstsamlingar.

Af

Rudolf Cederström.

Öfver Uppsala universitets konstsamlingar ha på sistone utkommit tvenne förteckningar. Den ena är utarbetad af prof. C. R. NYBLOM och utgör del af universitetets årsskrift, den andra är utkommen som bilaga till Personhistorisk tidskrift och utarbetad af e. o. amanuens NILS SJÖBERG.

Den första af dessa förteckningar kan tyvärr ej sägas motsvara de fordringar man numera är van att ställa på en musei-katalog. Mindre därför att där finnes en mängd felaktiga konstnär-bestämningar än på grund af den otillförlitlighet, som vidlåder dess uppgifter om konstverkens mått, som äro tagna i infattningsramens dagöppning, deras proveniens och signaturer. I amanuens SJÖBERGS samvetsgrannt utarbetade förteckning kan dock lyckligtvis finnas rättelser för flera af dessa uppgifter. Men då denna, ehuru omfattande flera med universitetet förknippade samlingar, begränsat sig till endast svenska porträtt och dessa i prof. NYBLOMS förteckning blott utgöra ungefär halfva antalet upptagna konstverk, stå uppgifterna om de återstående konstverken utan all behöflig kontroll. Det torde därför kunna vara af intresse, att medan uppmärksamheten ännu är fäst vid universitetets konstsamlingar här meddela de upplysningar, som konstverken själfva, bevarade äldre förteckningar m. m. kunna gifva utöfver de båda förteckningarnas uppgifter.

För bekvämlighetens skull följes n:r för n:r uppställningen i prof. NYBLOMS förteckning.

Konstverken äro där upptagna under alfabetiskt ordnade konstnärer, och kopior återfinnas under originalets mästare.

Under den första målaren Johan Ahlberg upptages endast ett porträtt, föreställande prof. Johan Gustaf Acerel. Signaturen på detta porträtt är ej fullt riktigt återgifven; den lyder: »Måladt af Johan Ahlberg 1792». SJÖBERG hänför till Ahlberg ytterligare två porträtt. Dels, stödd af äldre uppgift, det porträtt af Gustaf III, som från konstmuseet deponerats i Östgöta nationsförening. Detta kan dock ej vara annat än en kopia. Utom de repliker SJÖBERG anför, en i Uppsala Gillesällskap, en i Kungl. teatern, denna sista tillskrifven Lorens Pasch d. y., såldes sept. 1900 på Bukowskis auktion ännu en tredje, sign.: »I. G. vEstrade 1786». Alla synas dock återgå på det af Lorens Pasch d. y. utförda pastellhufvudet i Konstakademien. Dels, utan angifvet stöd, det porträtt af sedermera ärkebiskopen Jakob Axelsson Lindblom, som hos prof. NYBLUM återfinnes under »Svensk mästare från 1700-talets slut».

På Olof Arenius upptagas tre porträtt. Endast porträttet af grefve Karl Ehrenpreus är signeradt, signaturen dock felaktigt återgifven, på baksidan läses: »O Arenius p. 1752». Däremot är ej grefve Gustaf Cronhjelm målad af Arenius. Vore förteckningen konsekvent borde denna lilla bild återfinnas under David Swartz, där det äfven i universitetets ägo befintliga större originalet finnes upptaget. Hvem som är mästare till detta blir en senare fråga. Ostyrkt och tvifvel underkastadt är om Arenius målat grefve Gustaf Bonde; porträttet är dateradt: »A:º 1728 æt:s 45», hvarför uppgiften att det är måladt »1725» ej är fullt riktigt.

Om förteckningens Fra Bartolomeo, en kopia af den lutspelande ängeln på madonnataflan i katedralen i Lucca, upplyser den bevarade förteckningen öfver Hårds donation att stycket var »skänkt af Öfverstinnan Montgommerie, född Orroscia, som fört taflan med sig från Florentz».

Af David Beck äger universitetet tvenne säkra original, det signerade porträttet af superintendenten Rothlöben samt det som motstycke i konstmuseet upphängda porträttet af hans hustru Benedikta Danekwardt, som dock ej är upptaget i förteckningen. Af de öfriga upptagna porträtten är Axel Oxenstjerna blott till ansiktet kopia efter Beck, och SJÖBERG har uppvisat, att det är Jan Klopper, som utfört kopian och således är den, som klädt honom i rådstalar.

De båda småstyckena af Peeter van Bloemen hafva åtminstone ursprungligen kommit från Hårds samling, ehuru de här angifvas

tillhöra »Schröders donat». Hård har köpt dem af »Conduktör Hedlund på Tärna».

De likaledes från Hårds samling komma landskapen af Guilliam du Bois, hvars signaturer rättare läsas: »GD BOIS»,¹ äro af generalen köpta i Brüssel.

Bourdons vackra bild af greffen af Vasaborg har liksom de flesta af universitetets Vasa-porträtt kommit från Stjernelds donation.

Vid Fredrik Brander uppgifver förteckningen målarens »Födelse- och dödsår obekanta». 1898 meddelades likväl i Svenska Ättartal uppgifterna att han antagligen var född 1705, var kungl. hofkonterfejare i Stockholm och dog 1779. Äfven i SCHLEGEL och KLINGSPOR: Den ointroducerade adelns ättartaflor, Sthlm 1875, finnas biografiska notiser om honom på adliga ätten Branderhjelm. Det af Brander målade porträttet af universitetskanslern Ehrenpreus tyckes varit beställt af akademien, åtminstone betalas enl. räkn. i univ:s arkiv frakten därför i nov. 1758, samma år som det är signeradt.

Universitetet äger många intressanta porträtt af C. F. v. Breda. Förteckningen upptager efter SANDER porträttet af hertig Karl (XIII) såsom måladt 1797. Det skulle emellertid vara egendomligt, om den af »Merveilleux»-modet påverkade vidunderligt höga krage, som hertigen bär, redan vid den tiden varit använd här uppe i Norden. Det är för öfrigt ej »Arméns flottas (skärgårdsflottans) uniform», som hertigen är klädd i, den mörkblå knäppta husarpälsen med guldknappar, silfversnören och grått pälsbräm bars till 1829 af husarkåren i Lifregementsbrigaden, för hvilken hertigen sedan sin regenttid kvarstod som chef. Porträttet af frih. Schering Rosenhane d. y. tillhör ej universitetets »gamla samling». Bakpå spännramen läses nämligen: »Tillhör Upsala Kongl. Academie efter friherrinnan Jennings död». Det bör således kommit till universitetet efter 1828, då den afmalades syster Sofia Eleonora, g. m. hofmarskalken John Jennings, gick ur tiden. Signaturen på porträttet bör läsas: »C. F. v. Breda pinx». Det af prof. NYBLÖM och amanuens Sjöberg efter SANDER såsom »1801» tolkade årtalet synes dock vara »1799». Lika litet härrör porträttet af Sergel från universitetets gamla samling. Det återfinnes nämligen i Hårds förteckning med upplysningen: »Draperiet af Sandberg». Breda är således ej skyldig till denna röd-violett-bruna, draperade kappa, som ytter-

¹ Bokstäfver förenade med ~ bilda ligaturer.

ligare pointerar den tegelröda karnationen. Hård meddelar vidare, att porträttet är »Skänkt af Major Blom», antagligen Bredas måg, sedermera öfversten Per Anders Blom. Af denne har Hård äfven fått den lilla skissen till Charles de Geers porträtt på Leufsta. Den kan således icke, såsom uppgifves, vara från »Univ:s gamla samling». Detsamma gäller den andra lilla skizzen, som äfven skänkts af major Blom. I denna skiss har SJÖBERG trots tradition och den här ofta citerade förteckningen öfver Hårds samling, som båda kalla den dansande bacchanten för Teresa Vandoni, lyckats efter RAHBECKS hos SANDER meddelade beskrifning återfinna utkastet till det nu till förvaringsorten okända porträttet af Fredrique Mörling. Sannolikheten härför ökas äfven däraf att i en annan vid universitetet bevarad förteckning öfver Hårds samling, som däraf att den upptager färre konstverk synes vara äldre, kallar denna skiss endast för »en danseuse».

John Fredrik von Bredas duk, som Hård meddelar vara »Skänkt af Prof. Breda d. äldre», bär den ej observerade signaturen: »IB 1817».

Tvifvel underkastadt torde vara, om någon af de till Lukas von Breda hänförda porträtten härrör från denne målare. Säkert är, att porträttet af Olof Rudbeck d. y. är en kopia efter det i Västmanland-Dala nation förvarade originalet af Streng; att kopian, såsom SJÖBERG, stödd på ett bref från EKHOLM till SCHRÖDER, uppgifver, skulle vara utförd af J. Söderlund, synes motsägas af Paul Dahlmans i universitetsbiblioteket ännu bevarade räkning på kopieringen af detta porträtt.

Den lilla effektfulla bilden af Trojas förstörelse med Helvetes-Bruegel till mästare uppger Hård vara »Skänkt af Brukspatronessan Tottie f. Witfot» på Elfkarleö.

Prof. NYBLÖM har själf satt ett ? efter Joachim Bueckeeler såsom mästare till den stora målningen på trä, föreställande en hökarbod och med »Flykten till Egypten» i bakgrunden. Frågan afgöres emellertid af att jämte dateringen på taflan finnes en signatur, men denna är ej Bueckeelers välkända monogram, utan de af ett litet klöfverblad skilda gotiska minusklerna *g b* ställda öfver en bjällra. Taflan kommer från Hårds samling och är af honom »Köpt af Hof.-Capellm. Häffner».

Under Rosalba Carrieras upptager förteckningen ett »Gubbhufvud» i pastell. Gubben bär en fantasikostym samt håller en passare i handen. Det säges vidare: »Proveniensen okänd». I Hårds

förteckning upptages emellertid en pastell, som han »Köpt efter gamle Archiater Bjerken», som skall föreställa Theophrastus Paracelsus och som mästare uppgifves ingen mindre än Roslin. Att man i universitetets bild af en mekanikus har att återse den Hårdska förteckningens Paracelsus är mycket sannolikt, svårare är däremot att afgöra, om konstnårsbestämningen är riktig. Roslins pasteller äro icke många. Som jag af dessa i original blott har sett det på pergament målade porträttet af riksgrefvinnan Hedvig Taube på Skokloster, som på framsidan är signeradt med blystift: »*Roslin a Paris.*» vore ju djärft uttala sig i frågan. Pastelltekniken, fränsetd »pastel à l'huile», har ju ej tillåtit samma fina utarbetande af detaljerna som på oljefärgs-porträtten och på Skokloster-porträttet är särskildt dräkten utförd med en förvånande raskhet. Uppsala-bilden är alltigenom raskt målad, men i fina toner, och torde till tiden åtminstone sammanfalla med Roslins verksamhetsperiod. Däremot torde den svårigen vara af Rosalba Carriera.

Till den okände neapolitanaren Corrado hänföras tvenne stycken, som komma från Hårds samling, ehuru det ena af prof. NYBLOM angifves tillhöra Schröders donation. Hos Hård hänföres blott detta senare stycke, som han köpt på spanske ministern Morenos auktion, till Corrado, det torde vara måladt i slutet af 16- eller början af 1700-talet. Det andra däremot, som förut tillhört porträttmålaren Bredas samling, tillskrifves Jordaens. Stycket är tydligen blott en skiss. Dess upptornade komposition och särskildt kvinnofiguren påminna verkligen starkt om Jordaens.

Det förtjusande porträttet af skalden Leopolds hustru hänföres af prof. NYBLOM till »Dansk mästare 1700-talets senare hälft (?)». SJÖBERG har närmare bestämt det till Jens Juel och någon omöjlighet är väl ej att hänföra den vackra pastellen till honom. Prof. NYBLOM säger: »Proveniensen okänd». Porträttet upptages dock i den vid universitetet bevarade förteckningen öfver de af v. Brinkman donerade konstsakerna.

En annan af universitetets bästa taflor, porträttet af Johan Arekenholtz uppgifves komma från »Hårds donat». SJÖBERG uppvisar dokumentariskt att det är testamente af A. själf. Trots att porträttet är hänfördt till Desmarées är ej den på baksidan tydligt läsbara signaturen »*G. Desmarées pinx*» återgifven.

Till Gerhard Dou hänföres en liten på koppar målad bild af en eremit. Då det möjligen kan bidra till en framtida bestäm-

ning af detta lilla stycke, må här meddelas, att kopparplåten på baksidan bär en mästarestämpel, som inom en cirkelrund pärland visar bokstäfverna *K W* under en liten ros. Taflan, som uppgifves tillhöra Hårds donation, har ej kunnat återfinnas i förteckningen däröfver.

Det första under Ehrenstrahl upptagna porträttet, föreställande Lorentz von der Linde, uppgifver den Hårdska förteckningen förut hafva tillhört notarien Leyel i Bergskollegium. Af de två porträtten af Karl XI är blott det större original. Det andra däremot en intressant kopia, utförd enl. räkning af år 1707 i univ.-biblioteket af »Hennes höghet hertiginnans (Maria Eufrosyne) Conterfejare von Oberndorff» efter Ehrenstrahl. På porträttet af Anders Nordenhjelm uppgifves signaturen vara »1693 copie», på baksidan läses dock: »*David Klöcker Ehrenstrahl 1693*». Ehrenstrahls själfporträtt är enl. Hård till honom »Skänkt af adjutanten von Unge på Mölntorp». Om Helmfelts porträtt meddelar Sjöberg, att det 1753 skänkts till universitetet af en öfverstelöjtnant Gerner. Att Ehrenstrahl målat porträttet af Johan Bilberg torde svårligen kunna bevisas. På porträttet står nämligen »anno LXIII ætatis». Bilbergs i förteckningen äfven upptagna födelseår var 1646, hvarför hans sextiotredje år ej kan infalla förr än 1709, elfva år efter Ehrenstrahls död. Porträttet af Aurora Königsmarek uppgifves komma från Stjernelds donation. Det härrör dock från Hårds samling och liksom det namnlösa dampporträttet, som Sjöberg lyckats identifiera med Maria Eufrosyne, är det en »Gåfva af Ryttn. Braunerhjelm på Hammarskog (Ehrenstrahls egendom)». Uppgiften att Hammarskog varit Es egendom är nog ej fullt riktig, men visar dock den väg, på hvilken man kan följa porträtten upp till Ehrenstrahl. Braunerhjelm hade nämligen ärfvt Hammarskog jämte det ännu på Ehrenstrahls-dukarna rika fideikommisset Sandemar från familjen Watrang, som genom giftermål med Es dotter Anna Maria blifvit konstnärens arvingar. Porträttet af Maria Eufrosyne är särskildt intressant, därför att i detsamma troligen föreligger ett af mästaren själf utfördt arbete, för hvilket hertiginnan verkligen setat. På duken, utan annan fond än den röda undermålningen, är nämligen endast byst och hufvud utmålade utan spår till klädsel, som ju efter behag kunde omväxlas vid massproduktionen i ateliern. Porträttet af greve Johan Torstensson, en grönblek bild, som troligen ej är af Ehrenstrahl, tillhör ej, såsom uppgifves, universitetets äldre samling. Det

skänktes 1856 af J. A. Södermark enl. bref i Univ.-biblioteket. Ej heller är uppgiften, att porträttet af grefve Abraham Brahe tillhör Hårds donation riktig. SJÖBERG uppvisar nämligen, att det redan 1712 fanns i universitetsbiblioteket och har med hjälp af den inskrift, som står på spännramen, meddelat, att kopian utförts af mästern Anders Udde, i hvilken han äfven identifierat Eichhorns »Salstakopist».

Det till Elbfas hänfödda porträttet af Carl Carlsson Gyllenhjelm hänföres felaktigt till Stjernelds donation. Det återfinnes i Hårds förteckning.

Fahlerantz är i samlingen representerad af fyra små landskap, af hvilka det första, som kommer från Bernhard v. Beskows samling, bär signaturen: »C Fahlerantz 1818». De tre återstående säger sig Hård köpt af konstnären själf; den sista af dessa är daterad »1827», ej »37».

I den långa raden af alfabetiskt ordnade konstnärer kommer efter Fahlerantz rubriken »Fantasibild». Detta är dock att alltför mycket underkänna detta af Stjerneld skänkta porträtt. Det är väl en fantasi att kalla det med Gustaf Vasas namn, men porträttet återgifver otvetydigt någon högättad yngling från 1600-talets början.

En af sina finare bitar äger nog museet i den »Skrifvande dam», som hänföres till »Flamsk mästare, slutet af 1400-talet». På 1902 års utställning i Brügge af äldre flamländska mästars arbeten förekom en tafla: »Jeune femme écrivant une lettre», tillhörig M. Pacully i Paris, som med all sannolikhet var målrad af samme mästare som Uppsala-bilden. Denne Gerhard David närstående konstnär kallades här dock troligen ej med rätta: »Maitre dit des femmes à mi-corps».

Mästaren till de därpå följande altarflyglarna har ej signaturen »I. K. S.». På pelarfoten står ett monogram af »S K», något I kan ej framletas i signaturen, om man ej så vill tyda stapeln i K, men någon prick däröfver, som kunde motivera läsningen, finnes ej. Konstnären är nog snarare tysk än flamländsk.

Till »Flamsk mästare 1500-talets förra hälft» hänför prof. NYBLOM det intressanta Bielke-porträttet, det äldsta kända svenska porträtt. På grund af dräkten torde det äfven kunna bestämmas till tiden närmast omkring 1540. Mindre lycklig är SJÖBERGS datering till 1400-talets slut.

Det är ju möjligt, att det förelegat ett flamskt original till porträttet af Erik XIV, själfv torde det i så fall vara en andra- eller tredjehandskopia, utförd på 1600-talet.

Närmare originalet står då porträttet af prinsessan Cecilia. Som större delen af duken är inviken bakom spännramen, återge måtten ej tillnärmelsevis dess storlek. Något skäl att kalla det på porträttet målade Vasavapnet för »Johan III:s» är svårt att upptäcka. Det är det allt sedan Gustaf I brukade vapnet med en gyllene vase på Eka-släktens tre-styckade blå-hvit-röda sköld, och den öppna kronan öfver skölden är en fullt korrekt furstekrona.

Under »Fransk mästare, 1700-talets senare hälft» upptages ett vackert litet pastellporträtt af en »Litteratör från upplysningstiden». Dess proveniens uppges okänd. Med hjälp af förteckningen öfver v. Brinkmans donation får man dock veta, att porträttet föreställer tyske skalden von Göcking och är måladt af friherrinnan Manteuffel, född Wagner.

Det vackra Gustaf Adolfs-porträttet, som hänförs till Pieter de Grebber är säkerligen ett original och ej en kopia. Som signaturen därtill bildar ett monogram af P och G är det nog ogörligt att på grund af densamma hänföra porträttet till Grebber.

Af Hackert har museet ytterligare tvenne landskap, det ena signeradt: »*peint par Carl Hackert 1775*».

På Hagelbergs porträtt af Murray är signaturen ej fullt riktigt återgifven; den lyder: »*Måladt 1794. N Hagelberg*».

Detsamma är förhållandet på Hallmans porträtt af Linné, där signaturen lyder: »*Afmålad 1774 af Magno Hallman*».

Under Dirk Hals äro sammanförda tre bilder af absolut olika karaktär och värde. Den bästa är den andra bilden. Af det på en vinkruka förekommande Amsterdams vapen kan taflan nog lokaliseras till nämnda stad och detta får äfven sin bekräftelse i den ytterst omsorgsfulla, ehuru otydliga signaturen i svart och hvitt, som läses bredvid vinkylaren: »*Daniel van Geel . 163(5?) .*».

Af Heideken är i museet utställt ännu ett landskap och ett tredje finnes magasinradt.

Hilleströms arbeten äro i förteckningen uppdelade på far och son, på Per och Carl Petter Hilleström. På sonen Carl Petter har dock råkat komma det »Frukoststykke», som af alla bilderna med största säkerhet kan tillskrifvas fadern. Om den andra honom tillskrifna taflan med en »Hönsfamilj» ens utförts af någöndera kan

vara tvifvel underkastadt, då den är signerad med det monogram af *P* och *H*, som brukar användas af Hörberg. Märkligt nog kallar Hård, som ju var samtidig med Hörberg, mästaren till denna tafla för Hilleström, men Per Hilleström brukar aldrig denna form af signatur. Gobelin-porträttet af Gustaf III hänföres af SIRÉN till Hilleström. Det tillhör ej, såsom uppgifves, universitetets gamla samling. I förteckningen öfver v. Brinkmans donation återfinnes nämligen porträttet med upplysningen, att det är »Skänkt af Konungen till General Hårdh i Berlin, och efter hans död af dess styfdotter till v. Br.». Taflan »Gosse med notbok» är enligt Hårds förteckning en kopia af »Hoffröken Silfversparre» och skänkt till generalen af mästareinnan. Om Hilleström är mästare till originalet är därmed dock icke bevisadt. Däremot uppger Hård, att »Gumhufvudet» är en kopia efter H. Till den i konstvärde tvifvelaktiga »Interiör af en bondstuga» torde däremot knappast Hilleström vara skyldig. I Hårds förteckning kan den ej upptäckas och torde därför hafva annan proveniens.

Samlingens s. k. Holbein finnes däremot upptagen bland Hårds konst saker.

Härpå följer den långa raden af okända Holländska mästare. Styckena »Marin», som för öfrigt bär signaturen *P. G.* samt »Storm» härröra båda från Hårds samling och uppgifvas vara köpta af hofkapellmästare Hæffner.

Under en annan okänd mästare sammanföras porträtten af Daniel Heinsius och Hugo Grotius. Att de ej äro målade af samme mästare meddela de kopparstickare, som afbildat porträtten. Heinsius är en kopia efter G. Merk, Grotius målade af Michiel van Mierevelt. Den af SJÖBERG ej observerade signaturen på Grotii porträtt är: »Anno 1632, æt. 49», ej »Anno 1642», såsom prof. NYBLÖM angifver, och med födelseåret 1583 hade detta ju bort gifva sig själf. De båda porträtten hafva dock något gemensamt och det är deras historia. Af de i förteckningen upptagna porträtten har det till »okänd» mästare hänförda porträttet af Cartesius delat deras öden. Om Cartesius-porträttet meddelar SJÖBERG att det 1723 skulle skänkts af grefve Carl Gyllenborg. Uppgiften om gåfvan torde nog ej kunna bestridas, men däraf framgår ej, att det skänkta porträttet är identiskt med ifrågavarande. I 1729 års inventarium upptages nämligen två porträtt af Cartesius. Det ena säkerligen identiskt med den Gyllenborgska gåfvan, det andra hörande till den serie af

lärda män, som en gång prydt Magnus Gabriel de la Gardies bibliotek på Carlberg och med detta reducerades samt skänktes till Uppsala universitet. SJÖBERG har en gång påvisat ur Magnus Gabriels brevväxling med envoyéen Harald Appelbom i De la Gardieska arkivet att Appelbom i Holland skaffat ett porträtt af Grotius, och detta är just det ifrågavarande, samt huru Magnus Gabriel ber honom skaffa goda kopior af Luther, Melanchton, Scaliger, Lipzius, Heinsius, Vossius, Salmasius och Cartesius. Alla dessa utom Luther finnas ännu bevarade, ehuru blott Cartesii och Heinsii porträtt upptagits af prof. NYBLOM. Till denna i Holland målade serie hör tydligen äfven det porträtt af Boxhornius, som från konstmuseet deponerats i Östgöta nation. Serien fullbordas därtill med en rad fantasiporträtt af humanister, som tydligen utförts i Sverige af någon mindre framstående bland Magnus Gabriels många dekoratörer.

Till »Holländsk mästare, 1700-talets början» hänföres tvenne gotiska kyrkointeriörer. Ehuru pendants, uppgifvas de komma från olika donationer, den ena från Hårds. I hans förteckning kunna de dock ej återfinnas, så det är väl troligt, att båda härröra från Schröders samling. På korskranket i den ena bilden ser man Amsterdams vapen och med denna fingervisning igenkänner man lätt Nieuwe Kerk med dess mäktiga, förgyllda korskrank och mörknade gotiska trätak.

»Holländsk mästare, 1700-talets början» anses äfven hafva målat porträttet af frih. Johan Bergenhjelm. I universitetets årsskrift 1901 har emellertid HAHR meddelat skäl för att det är måladt af Hans Hysing, David von Kraffts lärjunge. Inskriften på porträttets baksida lyder: »*Actatis 72 Anno 1700*».

Den ur ett större på trä måladt porträtt utskurna damhanden kan ej, såsom uppgifves, återfinnas bland de af Hård donerade konstverken. Anmärkningen: »för öfrigt har handen blott fyra fingrar!» är lika berättigad som att kalla ett profilporträtt enögdt.

Utom de fem stycken af Hörberg, som förteckningen upptager, äger universitetet ytterligare tre. Dels ett gubbhufvud, signeradt: »*PHörberg copieradt efter en Tafla uti Finspongssamlingen*», ett hufvud, sign.: »*Raphael Sanzio del: 1510 Romæ P. Hörberg Pinxit 1781*» och en kvinnofigur, sign.: »*Efter Peter Paul Rubens af Pehr Hörberg 1803*». Af de upptagna kommer »Rökande bonde» ej från Hårds donation, utan är skänkt af öfverintendenten Fr. Sam. Silfverstolpe. Signaturen på detta stycke är »*PH 1799*». Silfverstolpe

har äfven skänkt en »Marie bebådelse», säkerligen identisk med »Marias besök hos Elisabeth». Intressant är taflan »Kristi födelse». På denna har Hörberg för att förläna facklor och fönster det ljus, som hans pensel icke förmådde gifva dem, bakom dessa ljuskällor skurit hål i träskifvan samt infattat och bemålat glasbitar, som med belysning bakifrån gifva den önskade effekten. Taflan är af general Hård köpt af öfverste kammarherren baron Alexander Rudbeck. »Kristus och Nikodemus» likaledes från Hårds samling var en gåfva till honom af Hörberg själf.

Den på pergament målade miniatyrbilden, föreställande »Korsbärningen», som tillskrifves »Italiensk (Umbrisk) mästare» meddelas i Hårds förteckning vara kommen från »Major Rudbeck på Wallby Rusthåll». Miniaturen har nog ett visst intresse. För dess bestämning till tid och mästare måste dock sättas ett ?.

Ehuru det från konsthistorisk synpunkt egentligen ej kan hafva något intresse att känna de öden den dåliga kopian af »Johannes döparen» efter »Italiensk mästare» haft, må för fullständighetens skull meddelas, att Hård köpt den af en herr Brusewitz i Göteborg.

Till »Elisabeth Jacobsson» hänföres porträttet af förre statsministern och universitetskanslern Louis De Geer, churu signaturen »*Elisabeth Jacobson 84*» icke blifvit upptagen.

På samma sätt upptages porträttet af Harald Wallerius på Jan Klopper, utan meddelande af signaturen: »*I: Klopper: f:*».

Af Korn's landskap bär det tredje signaturen: »*I. P. K.*» och det fjärde: »*I. P. K. 1775*».

Af David von Kraffts porträtt är det första enligt HAHR blott en af Krafft efter Ehrenstrahl utförd kopia. På porträttet af greve Fredrik Gyllenberg må signaturen läsas: »*Krafft fecit anno 1720*» och på hans adoptivdotters porträtt: »*Krafft fecit a:o 1720*».

Bland de på Per Krafft d. ä. upptagna porträtten bär greve Magnus Fredrik Brahe signaturen: »*Biörck pinx. 1781*». Det är ej heller en kopia efter Krafft, ty med hjälp af ett likaledes af Biörck utfördt porträtt af samme person på Rydboholm, blott afvikande genom uniformen, som där är lätta dragonregementets (hästgardets), kan man återföra Uppsalabilden till ett tyvärr något utplånadt, af Lundberg signeradt pastellporträtt på Krusenbergs.

Att Per Krafft d. y. målat porträttet af Mathias Norberg styrkes af den ej observerade signaturen: »*P. Krafft Stockholm 1816*»,

äfvén Thunbergs porträtt är signeradt: »*P. Krafft 1808*». Däremot torde porträttet af Rosenstein ej vara af hans hand. Som Rosenstein afbildats med nordstjärnans riddartecken måste porträttet vara utfördt mellan 1787, utnänningsåret, och 1802, då han blef kommandör. Det måste, om det vore af Krafft, således vara måladt före hans utrikes resa. Men från hans storslagna tidigare manér afviker denna vackra, men finslickadt utförda bild. Mästare torde väl någon af de yngre Pascharne vara, Ulrika eller Lorens. Till det underhaltiga och feltecknade porträttet af Samuel Norberg kan Krafft, hur långt han än sjönk vid sin massproduktion, likväl ej vara skyldig.

Om Laureus' »Ruin i månsken» meddelar Hård, att han köpt den af konstnären. Laureus har äfvén kopierat porträttet af kardinal Johan Albert, polsk Vasa-prins, som från konstmuseet deponerats i Östgöta nation.

Det under Gustaf Lundberg upptagna porträttet af »Prinsessan Sofia Albertina» är originalet till det på Lorens Pasch d. ä. upptagna porträttet af »Drottning Lovisa Ulrika», och det är tydligen drottningen, som återfinnes i de båda bilderna. Porträttet af hertig Karl (XIII) har SJÖBERG med hänvisning till det fullkomligt liknande porträttet i Nationalmuseum kallat för hertig Fredrik Adolf. Då båda porträttens ramar prydas af hertigens vapen och i detta ingår Södermanlands och ej Östergötlands sköldemärke torde benämningen »Hertig Karl» vara den riktigare. Nationalmusei pastell tillskrifves Forsslund, och får väl Uppsala-porträttet anses som en kopia efter denna eller ett gemensamt original.

Martins »Eldsvåda i London» har af SIRÉN upptagits bland Hilleströms arbeten under namn af »Eldsvåda i staden». Taflan upptages dock i Hårds förteckning på Martin och skådeplatsen uppgifves vara London, hvilket ju ock passar bra till den för en 1700-talets stad ovanligt breda gatan med fyravåningshus. På det andra stycket har man ett exempel på, hur mycken lit man får sätta till förteckningens inom citationstecken återgifna inskriptioner. På en lapp på baksidan läses med två olika bläck och stilar: »*Martin. Landskap // N:o 13 // ex (Londl.?) amici // B. Fogelberg // sept. 1845 vid afresan.*» Raderna 2 och 4 äro här blott ett inventariemärke, som återfinnas på flera Fogelberg tillhöriga taflor, det andra en senare anteckning. Men i prof. NYBLOMS förteckning läses: »Fogelberg, 1845 vid afresan skänk ex Lond. amici».

De båda landskapen af Michau har Hård köpt i Brüssel. Och Mignards båda porträtter uppger han vara »Skänkt(a) af General Leutnanten Baron G. O. Lagerbring, förut tillhörig(a) Krigsrådet Lagerbring».

Uppgiften att Urban Hjärne skänkt det af Mijdens signerade porträttet af Olof Rudbeck »till fakulteten» torde ej vara fullt riktig, då på porträttets baksida står: bibliothæcæ Upsal. dedicare voluit Urb. Hiærne». Att vilja tillskrifva Mijdens porträttet af Lars Molin är ej att sätta hans förmåga så synnerligen högt. Grefve Anders Gyllenborg, om porträttet ens föreställer denne major vid Lifregementet — dess uniform hade ej röda uppslag — anses af HÄHR målad af David von Krafft. Utan att kunna sätta annat konstnärnamn har jag svårt att tro att vare sig Mijdens eller Krafft utfört porträttet.

På Monnoyer äro trenne bilder med »Blommor» upptagna. Den första och den sista uppgifvas komma från Schröders, den mellersta från Hårds samling. Vid denna sista säges: »Synes på innehåll och mått vara en pendant till den föregående, ehuru de komma från olika ägare». Ser man på innehåll och mått framgår det att »föregående» betyder efterföljande, och svårigheten med ägarne försvinner, då båda dessa stycken återfinnas i Hårds förteckning.

Om de båda »Landskap», som hänföras till »Nederländsk mästare, 1600-talet» meddelar Hård, som köpt dessa stycken i Brüssel, att landskapen äro målade af van Artois, figurerna af J. Both.

På Gustaf Vasas porträtt är årtalet »1542» utelämnadt vid återgifvandet af inskriften.

De på »Okänd» upptagna porträtten af Gustaf II Adolf och Karl X äro af dessa apoteoserade porträtt, som vanligen tillskrifvas Ehrenstrahl. Det »brinnande bål», som omnämnes på Karl X:s porträtt, är blott en knippa röda och gula fanor.

På det »Bondslagsmål», som hänförts till Adrian van Ostade, felas i den återgifna signaturen årtalet »1639». Detta är dock af mindre konsthistorisk betydelse, då hela bilden är ett falsarium.

Af de till Palamedes hänförda tre bilderna, äro den första och de bägge sista af helt olika konstnärer, den första af långt större värde. Den kortfattade upplysningen om detta stycke: »Ingen anteckning» upphjälpes något med Hårds förteckning, där det meddelas, att taflan är en »Skänk af Frih:nan Sture».

Årtalet på »Vy från Venedig» af Gustaf Vilhelm Palm är »1845», ej »1857».

Af de till Lorenz Pasch d. ä. hänfödda porträtten kan nog intet med säkerhet tillskrifvas honom. Af de båda porträtten af Arvid Horn är det andra en kopia af det första och SJÖBERG har uppvisat, att Streng målat kopian. Lovisa Ulrika är, som ofvan nämndes, en kopia efter Lundberg. Däremot återfinnes på Lorens Pasch d. y. tvenne af fadern målade porträtt. Dels det signerade porträttet af grefve Karl Gyllenberg, där signaturen dock lyder: »Lorentz Pasch pinxit», dels det vackra, äfvenledes signerade af »Grefvinnan Anna Margareta Gyllenberg». Dessutom äger universitetet ännu en duk af den äldre Lorenz Pasch i det på Östgöta nation deponerade porträttet af professor Peträus, äfven det sign.: »Lorentz Pasch pinxit». Bland de till den yngre Lorens Pasch för öfrigt hänfödda konstverken äro porträtten af Adolf Fredrik och »Grefvinnan Gyllenberg f. Gyllenberg» kopior af Biörck efter Lundberg, det första signeradt: »Biörck copie 1745», det senare efter original på Tidö. Om den yngre Pasch skulle utfört något af de honom tillskrifna porträtten af grefve Karl Gyllenberg måste han ha gjort det vid en ålder af högst 13 år, då Gyllenberg dog 1746 och Pasch föddes 1733. Att de tre kanslersporträtten af Adolf Fredrik, Gustaf (III) och Gustaf (IV) Adolf äro målade af en och samma konstnär tyckes alla vara ense om. Både prof. NYBLUM och SJÖBERG hänföra dem till Pasch och denna åsikt tyckes äfven delats af HAHR, ty fastän porträttet af Gustaf (III) bär signaturen: »P. Krafft 1775» och de tre porträtten således skulle vara målade af Per Krafft d. ä., upptager han dem ej i sin förteckning öfver denne konstnärs arbeten. Porträttet af Samuel Sernsköld torde ej kunna vara af Paschs hand. De återstående två porträtten äro säkra, signerade och daterade, årtalet på Torben Bergmans porträtt dock felaktigt återgifvet som »1773», där står: »Pasch pinx. 1778».

Drottning Lovisa Ulrikas porträtt, samma Aurora-framställning som på Gripsholm, hänföres här liksom i Gamla Gripsholmsförteckningen till Pesne; Gaillard, som graverat porträttet, uppger dock, att det är måladt af Latinville.

Om samlingens Pittoni-stycke upplyser Hård i sin förteckning, att det är kommet från Bredas samling.

Bland de rätt talrika okända monogrammister, af hvilka samlingen uti allmänhet, är det blott en, som fått sig särskildt rum an-

visadt i raden af de alfabetiskt ordnade konstnärerna och det är »R. I. P., holländsk, 1600-talets midt», som skulle målat en kyrko-interiör. Vid beskrifningen på denna meddelas: »Signerad på en grafsten i förgrunden: R. I. P., hvilka initialer ej återfunnits i någon katalog från kontinenten». Och orsaken till de kontinentala katalogernas tystnad är ju lätt förstådd, ty äfven på afbildade grafstenar får väl »R. I. P.» tolkas såsom »Requiescat In Pace».

Rijsman's kostliga »Venus» kommer från Hårds samling, af honom köpt från »revisor Hallbäck».

Rosa di Tivoli's »Landskap med fär» återfinnes äfvenledes i Hårds förteckning, stammade från Bredas samling.

På Sandbergs porträtt af donator, general Hård, lyder signaturen: »I. G. Sandberg pinxt. 1836». På hans porträtt af Tegner: »I. G. Sandberg 1836». Detta porträtt liksom porträttet af Leopold torde, ehuru ritläraren prof. WAY i sin förteckning upptager dem bland v. Beskows donation, kunna anses identiska med de af v. Brinkman testamenterade.

De båda af fröken Schenson målade porträtten äro signerade, Boströms porträtt: »Hulda Schenson 1895», Fries': »Hulda Schenson 1893».

Af Schildts båda miniatyrer är »Drottning Ulrika Eleonoras kröning» sign.: »I: H: Schildte inven: et pinx:». Hufvudfigurerna på båda kröningsbilderna äro betecknade med siffror hänvisande till någon nu förlorad nyckel.

Sannolikt är det ej, att Schröder målat Karl XII:s fadder ur bondeståndet Per Olsson, då porträttet väl får anses måladt ungefär samtidigt med dopet och Schröder föddes först två år efter Karl XII. Uppsala-porträttet är antagligen studien till det Ehrenstrahl tillskrifna stora porträttet på Gripsholm. Den af Schröder målade »Johannes döparens predikan» omtalas i Hårds förteckning vara »Skänkt af Frih. Sture».

Birgitta Stenkels, som målat porträttet af Eric Castovius, uppgifves vara »okänd konstnärinna från Köln». Det meddelas äfven: »Målarinnans namn signeradt på dukens baksida jämte årtalet 1703». Den ytterst sirliga signaturen läses: »Birgitta Stenkels || uxor von Cöllen || fecit Holmie A:o 1703» och det är således detta »uxor von Cöllen», som gifvit upphof till konstnärinnans härstamning från Köln. Namnet von Cöln eller von Cöllen bars ju annars af en med Pascharne befrydad målarsläkt, omnämnd i Autografsällskapets

tidskrift, Svenska Ättartal, LEVERTINS: Niklas Lafrensen och HAHRs: David von Krafft. Brita Stenkels eller Steenzelia var denna släkts stammoder, † 1707, och gift med Anders Johansson von Cöln, som var hofkonterfejare i Stockholm.

Stäck: Gripsholms slott är daterad »1838».

Mer än porträtten af de båda räntmästarna Rommel torde universitetet ej äga af David Swartz, de äro båda signerade: »*I David Swartz fecit A:o 1725*». Porträttet af grefve Cronhjelm, originalet till den ofvan anförda lilla kopian, är däremot af David von Krafft, såsom HAHR påvisat.

På »Svensk från 1500-talet» upptages »Barbro Stigsdotter (kallad)». Att det hvarken kan vara Barbro Stigsdotter eller måladt af svensk från 1500-talet framgår af att den afmalade är klädd efter 1600-talets snitt. SJÖBERG har trott sig i den ifrågavarande bilden finna originalet till det på Västmanland-Dala nation befintliga porträttet af kyrkoherden Gùthräi fru Christina Anthelia. Största likheten är dock dräktens snitt; dess färg är på de båda bilderna olika och ej heller dragen syntes mig så slående lika.

De olika »Svensk från 1600-talets midt», som målat Johan Loccenius och Johannes Schefferus, äro redan af HAHR i hans »David v. Krafft» uppvisade vara en och samme mästare, akademiens ritmästare Erik Jetsche. De båda knäfigursporträtten af Jakob Gyllenborg och Karl Piper upptagas af HAHR såsom af Krafft utförda kopior efter Ehrenstrahl, och om Abraham Brahe uppvisar SJÖBERG att det är en af Klopper utförd kopia efter den ofvan nämnda af Anders Udde målade kopian. Det till samme okände »Svensk under 1600-talets senare del» hänförda porträttet af Magnus Gabriel de la Gardie meddelar SJÖBERG vara måladt af Christoffer Thomas år 1704, hvarför det tydligen är en kopia, en replik finnes på Rydboholm. Äfven Bengt Oxenstjerna är utförd af Thomas. SJÖBERG hänför porträtten af Gustaf Cronhjelm och Charles Emil Lewenhaupt till Scheffel. Med säkerhet kan nog dessutom porträttet af Johan Ihre hänföras till Hallman. Säkrare kan dock porträttet af Olof Rabenius bestämmas; det är signeradt: »*I. Stålbom pinx A:o 1752*». Anders Johan von Höpkens porträtt är blott dateradt: »*ætatis 50 1761*». Daniel Melanderhjelm's porträtt bär signaturen: »*Pictus anno 1797 E. M.*», hvaraf SJÖBERG dragit slutsatsen att det skulle vara måladt af F. E. Martin. Erik Jonas Almqvist är däremot säkert målrad af Viertel, då det bär signaturen: »*px Viertel 1805*». Med

hjälp af Hårds förteckning kan äfven mästaren eller rättare kopisten till »Bacchus» identifieras. Det är Per Krafft d. y. Han är sig rätt lik på detta icke-porträtt, karnationen stöter äfven här i hans senare blåroda ton. Äfven porträttet af Karl Zetterström är af Krafft, signeradt: »*P. Krafft 1828*».

I signaturerna på Södermarks porträtt af makarne v. Beskow bör läsas: »*pinx:t*» i stället för det återgifna: »*pinx*».

Taravals signatur på »Morgonen» bör äfven rättare läsas: »*G: Taraval Fecit 1747*».

Äfven på Adrian van der Venne's komposition finnes en signatur med de tre första bokstäfverna inbundna: »*A v D:er Venne*».

På Cornelis de Vos upptages »En diakonus». Den har emellertid befunnits vara öfverensstämmande med van Dyck's porträtt af biskopen i Antwerpen Jean Malderus, nu i Antwerpens museum och afbildad i dess katalog.

Elisabeth Warling har signerat sitt porträtt af Pehr Jacob v. Ehrenheim: »*Elisabeth Warling 98*».

Den från Hårds samling komna skissen »Teckningens uppfinnning» af Westin uppgifves i generalens förteckning vara köpt på spanska ministern Morenos auktion. Af Westin äger samlingen därtill den ur v. Beskows samling komna taflan »Merkurius och Argus».

Wouwermans »Jagtsällskap», kommande från Hårds samling, uppgifves »Skänkt af gref Nils Bonde, som ärft den efter Ryttn. Wattrang».

I Wuchters hemskt storslagna porträtt af drottning Kristina har man troligen att återfinna det porträtt af drottningen, som i Hårds förteckning oriktigt tillskrifves Bech och uppges »Skänkt af Gref Spens på Salnecke».

Af signerade eller märkligare oljefärgstaflor, som tillhöra universitetets konstsamlingar, men ej blifvit upptagna i denna förteckning, må här utom de som förut omnämnts, upptagas följande.

En stor antikiserande komposition af Åkerström, tillhörande Hårds donation, »Fordom tillhörande prof. Bredas saml.». Detta meddelande är ytterligare ett bevis för det af SANDER påpekade goda förhållandet mellan rivalerna Åkerström och Breda. Af öfriga nordiska mästare: ett landskap af Holm, sign.: »*A. H. 1812*», ett berglandskap af Joh. Aug. Ankarsvärd, två landskap af Dahl, sign.: »*Dahl*», det ena därtill dateradt: »*1821*», båda ur v. Beskows donation; en dalkulla, målad af finnen Robert Ekman. Bland holländarne

finnas några signerade: ett landskap med mindre stad och rörligt folkliif, sign.: »*WD 1669*». Ett vinterlandskap med mindre kyrkosamhälle, sign.: »*HV. S.*», en bild med ett narrupptåg, sign.: *J v R[...]x*», ett vinterlandskap, sign.: »*Jan Flortec*», som i Hårds förteckning upptages som »Skänkt af Öfverste Leutnant Bauman». Dessutom finnas fyra intressanta ryska ikoner, som därtill äro samlingens äldsta bevarade stycken, i det de, såsom SJÖBERG påvisat, medföljt det af Gustaf II Adolf år 1622 skänkta jesuitbiblioteket, som tagits i Riga. Mer vetenskapligt än egentligen konstnärligt värde har den stora arabiska målning af Mekka med omnejd, hvilken med all sannolikhet hemförts af Enemans under Karl XII utsända orientexpedition.

Af miniatyrer torde universitetet äga ungefär dubbelt så många som upptagits i prof. NYBLOMS förteckning. På en del af de upptagna äro signaturerna ej heller fullt riktigt återgifna; Soret har signerat sin vackra Gustaf IV Adolfs-bild: »*Soret px.*», porträttet af grefve Tavast är signeradt: *Reter f^x: 1811*» och torde därför ej vara måladt af Sparrgren. Bland de icke upptagna må främst nämnas de fyra bilder af bayerska furstligheter, som tillhöra det augsburgiska konstskåpet, bland hvars konstskatter de ej heller omnämnas. Det är särskildt tvenne, som förtjäna all uppmärksamhet. Den ena med ett rödhårigt krigareansikte, kraftigt framhäfdt mot en lysande turkosblå bakgrund, den andra ett fint, gleshårigt hufvud, framställt med en mäterlig karakteristik och själfullhet. Därtill komma ur Hårds samling ett kvinnoporträtt från 1600-talets midt och ett mansporträtt från samma tid, måladt på silfver; ett enligt påskrift i Italien köpt dampporträtt, utgifvet för drottning Kristina, samt slutligen ett porträtt af Oskar I som kronprins, måladt i olja på koppar af Way.

Förbigår man den antika skulpturen, mest gipsafgjutningar, kommer sedan i förteckningen de moderna mästarnes arbeten. De flesta arbetena äro här porträtt och man är i tillfälle att med SJÖBERGS förteckning konstatera åtskilliga ofullständigheter. Ångströms porträtt är signeradt: »*Lea Ahlborn*». Samtliga porträtt af Sven Andersson äro signerade: F. F. Carlsons: »*Sc. Sv. An—n 1883*», ärkebiskop Sundbergs: »*Sc Sv An—n 1883*», Svanbergs: »*Sc. Sv. An—n 1881*», Westins: »*Sc. Sven Andersson 1878*».

Börjesons byst af Sahlin bär utom årtalet »1887» meddelandet: »*Gjuten hos Faustman & Östberg. Stockholm*».

Af Byströms »Bachantinna» äger universitetet ännu ett exemplar i gips men i dubbel storlek. Bysten af Erik Gustaf Geijer är signerad: »NB 1829, 46 år».

Af Karl Gustaf Fehrman äger universitetet ännu ett arbete i den lilla reliefmedaljongen öfver Olof Håkansson.

Daniel Fehrman tilldelar SJÖBERG ett medaljongporträtt af Lovisa Ulrika.

Lindberg har signerat sitt medaljongporträtt af Johan Spångberg: »A. Lindberg». Af samme konstnär äger universitetet en relief af prof. Mesterton, sign.: »A. Lindberg» och en medaljong af ärkebiskop Sundberg, sign.: »AL 1896» samt »A. Lindberg».

Mechelsons Karl XIV Johans porträtt återfinnes icke i förteckningens register »öfver porträtterade namngifna personer», men i stället är konstnärens namn där upptaget.

Molins byst af Israël Hvasser är signerad: »P. Molin 1861».

Om den på »Okänd skulptör» upptagna medaljongen af Karl XII kan meddelas, att ansiktet bildas af en något sidoställd afgjutning af dödsmasken, till hvilken sedan ögon, hår, öron och hals modellerats.

Af Qvarnström har universitetet äfven en liten modell af Tegnér-stoden i Lund.

Af Sergels porträttmedaljonger och byster finnes en hel del flera än de, som upptagas i prof. NYBLÖMS förteckning; en del dublettexemplar äga olika signaturer. Hvad medaljongerna beträffar har jag ej varit i tillfälle att genomgå dem alla och här meddelade uppgifter äro därför hämtade från SJÖBERGS förteckning. Af Sergels själfporträtt äger universitetet tvenne exemplar. Medaljongen öfver Adelcrantz är signerad: »I. T. S.». Af Gustaf III finnes utom den upptagna medaljongen en magasinerad byst, sign.: »Sergel f. Drottningholm 1779». Medaljongen med Creutz finnes i två exemplar och signaturen lyder på dessa: »Sergell f.» Likaledes finnes två exemplar af Gjörvels porträtt. SJÖBERG uppgifver dateeringen vara »1791». Ehrensvärds medaljong är sign.: »Amicus amicum». Kellgren bär signaturen: »Sergell f.». Af Rosensteins porträtt finnas två exemplar, signerade: »Sergell 1792» samt ett osigneradt. Utom det upptagna exemplaret af Leopolds medaljong finnes en med signaturen: »Sergel 1805». Likaledes finnes ännu ett af Adlerbeth, signeradt: »Sergel f. 1783». Utom de upptagna finnas därtill byster af hertig Fredrik Adolf, hertig Karl (XIII), prinsessan Hed-

vig Elisabeth Charlotta, signerad: »*Sergell f. 1780*», och Gustaf Vasa samt medaljonger af Schröderheim, Armfelt och Björnståhl.

Mindre på grund af bokstafsordningen än af lärjungeskap och kronologi följer efter Sergel Erik Gustaf Göthe.

Utom de upptagna arbetena äger universitetet en byst af Karl XIII och en af excellensen Claës Fleming.

Utom alla dessa rättelser och tillägg torde en hel del »omdöpnings» med fördel kunna företagas.

Förteckningens otillförlitlighet är ju ock än mer att beklaga när den med universitetets årsskrift sprides både inom och utom landet. Denna spridning kan dock hafva det goda med sig att uppmärksamheten kommer att fästas vid universitetets samlingar, som äro alltför litet kända och uppskattade.
